

Brüssel, 4. mai 2026
(OR. en)

8823/26

ENER 212
FISC 157
ECOFIN 560
COMPET 515
ENV 442
IND 300

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. aprill 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2026) 2851 final
Teema:	KOMISJONI SOOVITUS, 30.4.2026, tarnijate riski juhtimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2026) 2851 final.

Lisatud: C(2026) 2851 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.4.2026
C(2026) 2851 final

KOMISJONI SOOVITUS,

30.4.2026,

tarnijate riski juhtimise kohta

{SWD(2026) 126 final}

KOMISJONI SOOVITUS,

30.4.2026,

tarnijate riski juhtimise kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) 2021.–2022. aasta energiahinnakriisi ajal tõi märkimisväärne ebastabiilsus elektrienergiasektoris kaasa tarnijate pankroti, millel oli märkimisväärne mõju tarbijatele. Kui tarnijad ei suuda oma elektrienergiaportfelli riske piisavalt maandada, võivad hulgihindade kõikumised tekitada neile finantsraskusi, mis võivad kaasa tuua pankroti ning riskide ja kulude ülekandumise tarbijatele ja teistele turuosalistele. Selleks et kaitsta tarbijaid selliste tagajärgede eest, on oluline, et fikseeritud hinnaga lepinguid pakkuvatel tarnijatel oleksid asjakohased riskimaandusstrateegiad, mis on proportsionaalsed nende tootmise, kapitaliseerituse, hulгимүүги volatiilsusest mõjutatavuse, suuruse ja turupositsiooniga.
- (2) Mõiste „riskimaandus“ viitab ostu- või finantsstrateegiale, mille eesmärk on leevendada negatiivsete hinnakõikumiste riski energiaturgudel. Tänu tõhusale riskimaandusele saavad tarnijad stabiliseerida hankekulusid, kaitsta end hulгимүүgituru volatiilsuse eest ning pakkuda tarbijatele stabiilseid ja prognoositavaid jaehindu. Tarnijate puhul, kellel on mahukad fikseeritud hinnaga lepinguportfellid, on oluline maandada hinnamuutusi kogu lepingu kestuse jooksul, võttes samal ajal arvesse tarbimisharjumuste muutumist.
- (3) Kuigi riskide maandamine võib kaasa tuua kulude suurenemise, on selle pakutav kindlus oluliselt väärtuslikum, kuna sektorisisesed tõrked võivad suurendada tarbijate kulusid, ohustades tarbijate ettemakseid ja tuues potentsiaalselt kaasa kulukamad alternatiivid. Seepärast peaksid tarnijad tõendama, et nende strateegiad on kooskõlas nende ärimudeliga ega kujuta endast tarbijatele põhjendamatuid riske, eelkõige ebapiisava riskimaanduse tõttu. Konkurents turul peaks eeldatavalt soodustama kulude optimeerimist ja vähendama tarbijate kulusid. Seetõttu on jaetarnijate tugeva konkurentsi säilitamine tarnijakulude võimaliku suurenemise leevendamiseks väga oluline.
- (4) Kuigi peamine vastutus riskimaandusstrateegia koostamise ja selle sobivuse tõendamise eest lasub tarnijal, on liikmesriigi reguleerivatel asutustel vastavalt direktiivi (EL) 2019/944¹ (mida on muudetud direktiiviga (EL) 2024/1711²) artiklile 18a pädevus ja kohustus tagada tarnijate vastav käitumine.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1711, millega muudetakse direktiive (EL) 2018/2001 ja (EL) 2019/944 seoses liidu elektrituru korralduse parandamisega (ELT L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

- (5) Tõhus meede energiatarbijate vastupanuvõime ja likviidsusjuhtimise parandamiseks on stressitestide tegemine, mis on kontekstile vastav simulatsioon, mille käigus hinnatakse eelnevalt kindlaks määratud riskitegurite mõju. Stressitestide tegemine võib aidata hinnata tarnija finantsalast vastupanuvõimet. Selliste stressitestide kasutamine ja ülesehitus määratakse kindlaks riikide reguleerivate asutuste äranägemisel.
- (6) Energiatarbijate finantsriskid võivad olla tihedalt seotud füüsiliste turgude ja finantsturgude, eelkõige tuletisinstrumentide turgude keeruka dünaamikaga. Tugevam koostöö energeetikasektorit reguleerivate asutuste, usaldatavusnõuete täitmise järelevalve asutuste ja finantsturuasutuste vahel võib aidata avastada sektoriüleseid haavatavusi, eelkõige seoses võimendustagatise nõuete, tagatisnõuete ja likviidsusnõuetega energiatauletisinstrumentidega kauplemisel.
- (7) Energiakogukondadel on endiselt keeruline tegeleda riskimaandustoodetega tsentraliseeritud turgudel. Selline olukord suurendab nende mõjutatavust turukõikumiste suhtes ja sellele lisanduvad riigi tasandil peetavad arutelud tarnijate jaoks riskimaandusnõuete kehtestamise üle, mis võivad suurendada kogukonnatarbijate tururiske nende konkreetse olukorra arvesse võtmata jätmisel.
- (8) Kuigi liikmesriikidel on direktiivi (EL) 2019/944 artikli 18a rakendamisel teatav kaalutusõigus, tuleks käesolevas soovitusel esitada suunised tarnijate riskide juhtimise jõustamise kohta, et kaitsta tarbijaid tarnija riskide ja energiahinnašokkide eest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Liikmesriikidel soovitatakse võtta järgmised meetmed.

Ülevõtmine

1. Direktiivi (EL) 2019/944 artikli 18a lõike 1 ülevõtmisel peaksid liikmesriigid rakendamise tagamiseks määrama sõltumatu riikliku reguleeriva asutuse. **Liikmesriikidel soovitatakse teha täitmise tagamine ülesandeks reguleerivale asutusele või muule samalaadsele sõltumatule asutusele, kellel on tarbijakaitse valdkonnas õigus** jõustada tarnijate suhtes usaldatavusnõudeid, tagades tõhusa järelevalve ja tarbijate huvide kaitse.
2. **Delegeerida määratud asutusele üksikasjalik kohustus kehtestada tarnijate suhtes** asjakohased riskimaandusstrateegiad ja tagada nende täitmine ning kehtestada kohustus võtta kõik mõistlikud meetmed tarnehäirete riski vähendamiseks. Liikmesriigid võivad selleks kehtestada üldised kriteeriumid, tingimusel et järgitakse liikmesriigi reguleerivate asutuste sõltumatuse põhimõtet vastavalt direktiivile (EL) 2019/944.
3. **Võtta arvesse, et asjakohaseid riskimaandusstrateegiaid saab põhimõtteliselt tagada üldiste järelevalve-eeskirjadega**, ilma et oleks vaja iga tarnija positsiooni või strateegiaid üksikasjalikult läbi vaadata. **Nende riskimaandusstrateegiate täiendavaks hindamiseks soovitatakse kasutada selliseid vahendeid nagu stressitestid ja tarnijate aruandlusnõuded.** Liikmesriigid peaksid rakendama tarnijate suhtes üldisi eeskirju, millega tagatakse järelevalve, ilma et riivataks nende äriabadust.

4. **Võimaldada riikide reguleerivatel asutustel määrata kindlaks sobiv täitmise tagamise raamistik**, sealhulgas korrapärase aruandlustsükli ja stressitestid, mis on proportsionaalsed turu suuruse, tarnija liigi ja riskile avatusega.
5. **Kehtestada tarnijatele kohustus rakendada asjakohaseid riskimaandusstrateegiaid** ja võtta kõik mõistlikud meetmed, et minimeerida maksejõuetusrisi ja piirata finantssüsteemile ülekanduvat mõju. See võib hõlmata usaldatavusnõuete kohaste litsentsimiskriteeriumide, maksevõimekänniste või likviidsusmeetmete kehtestamist, mis võimaldab riikide reguleerivatel asutustel hinnata tarnijate ostu- ja riskimaandusstrateegiaid.
6. **Julgustada tarnijaid kasutama erinevaid kättesaadavaid riskimaandusinstrumente**, sealhulgas forvardlepinguid, futuure ja energiaostulepinguid.
7. **Hõlbustada energiakogukondade ja väiksemate turuosaliste osalemist, lihtsustades juurdepääsu riskimaandustoodetele**, edendades nõudluse koondamise mehhanisme, vastastikust kauplemist ja koostööpõhiseid energiaostulepinguid kooskõlas liidu konkurentsieskirjadega ja kooskõlas komisjoni soovitusel C(2026) 2850 energiakogukondade arengu toetamise ja oma tarbeks toodetud energia tarbimise potentsiaali maksimeerimise kohta³.

Täitmise tagamise juhtpõhimõtted

8. **Tagada, et tarnijate välja töötatud ja rakendatud riskimaandusstrateegiates võetaks arvesse tarnijate juurdepääsu nende enda tootmisvõimsusele ja nende kapitaliseeritust, samuti nende mõjutatavust hulгимүүгитuru hindade kõikumisest, tarnija suurust ning turustruktuuri ja vaba likviidsust.**
9. **Tunnustada asjaolu, et asjakohased riskimaandusstrateegiad erinevad sõltuvalt tarnija liigist ja riigi olukorrast.** Liikmesriigid peaksid tagama, et tarnijad tõendavad, et nende lähenemisviis on nende ärimudeli puhul piisav, ning et riikide reguleerivad asutused kasutaksid täitmise tagamisel paindlikkust.
10. **Julgustada liikmesriikide reguleerivaid asutusi edendama tõhusate riskijuhtimisstrateegiate vastuvõtmist tarnijate poolt, et leevendada hinnavolatiilsuse mõju** tarnijale ja süsteemile tervikuna, tunnistades samas, et täielik riskimaandus ei pruugi alati olla vajalik. Liikmesriigid peaksid tagama, et riigi reguleerivad asutused võimaldavad riske maandada osaliselt, kui tarnijad suudavad tõendada samaväärset vastupanuvõimet tootmisvarade, likviidsusreservide või muude kaitsemeetmete kaudu. Liikmesriigid peaksid tagama, et suuremad tarnijad, kellel on mahukad fikseeritud hinnaga portfellid, peaksid säilitama proportsionaalse riskimaanduse, et minimeerida süsteemseid riske.
11. **Anda riikide reguleerivatele asutustele vajaliku pädevuse** riskimaanduskohustuste kindlaksmääramiseks, jälgimiseks ja rakendamiseks, jättes samal ajal tarnijatele õiguse paindlikuks käitumiseks selliste riskijuhtimismeetodite väljatöötamisel, mis vähendavad tõhusalt volatiilsusega seotud probleeme.
12. **Julgustada riikide reguleerivaid asutusi ja tarnijaid rakendama võimaluse korral korrapäraseid või sihtotstarbelisi stressiteste**, mis simuleerivad ebasoodsaid turutingimusi, et hinnata tarnijate likviidsust, maksevõimet ja

³ KOMISJONI SOOVITUS energiakogukondade arengu toetamise ja oma tarbeks toodetud energia tarbimise potentsiaali maksimeerimise kohta – C(2026) 2850.

riskipositsiooni. Selliste simulatsioonide kestus ja ulatus tuleks kindlaks määrata riigi tasandil, näiteks kuue või kaheteistkümne kuu tagant.

- Liikmesriigid peaksid kehtestama süsteemid proportsionaalsete ennetusmeetmete võtmiseks, et valmistuda korrakohaseks turult lahkumiseks** kooskõlas direktiivi (EL) 2019/944⁴ artiklis 27a viimasena vastutava tarnija kohta sätestatuga. Kui tarnijal tekib probleeme või ta ei täida oma kohustusi, peaksid liikmesriigid tagama selge ja läbipaistva menetluse pädevate asutuste ja viimasena vastutavate tarnijate vahel. Liikmesriigid peaksid tagama, et tarbijaid teavitatakse kiiresti ja selgelt tarnete järjepidevusest, viimasena vastutava tarnija süsteemi käivitamisest ja lepingutingimuste mis tahes muudatustest.

Tõhusa ja lihtsa aruandluse tagamine

- Julgustada riikide reguleerivaid asutusi kehtestama tarnijatele proportsionaalsed ja kasutajasõbralikud aruandluskohustused,** tuginedes võimaluse korral olemasolevatele litsentsimisraamistikele. Tõhususe ja läbipaistvuse tagamiseks tuleks kasutada digitaalseid aruandlusvahendeid. Samuti peaksid liikmesriigid julgustama riigi reguleerivaid asutusi viima mis tahes aruandluse kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 1227/2011,⁵ eelkõige selle artiklist 8 tulenevate andmetega seotud kohustustega.
- Tagada, et riikide reguleerivad asutused võtavad vastu siseriiklikele turgudele kohandatud läbivaatamisstrateegiad** kas põhjalike hindamiste, osade kaupa läbivaatamise või riskipõhise järelevalve näol, võttes arvesse tarnija suurust, portfelli keerukust ning juurdepääsu tootmisele või likviidsusele. Samuti peaksid liikmesriigid julgustama riigi reguleerivaid asutusi kehtestama aruandlustükliid, et suurendada sektori prognoositavust, võttes aluseks ajavahemikud, mis on kõige paremini kooskõlas regulatiivsete vajaduste ja tööstusharu tegevusega.
- Tagada, et riikide reguleerivad asutused kohtlevad täitmise tagamise strateegiate raames kõiki tarnijaid õiglaselt ja erapooletult.** Läbivaatamisstrateegiad, eelkõige riskipõhised lähenemisviisid, peaksid juhinduma selgetest ja eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumidest, et tagada läbipaistvus, prognoositavus ja järjepidevus, ning need peaksid tagama võrdsed tingimused, kohaldades samal ajal nõudeid, mis vastavad tarnija suurusele ja riskiprofiilile.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, artikkel 27a (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1227/2011 energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta (ELT L 326, 8.12.2011, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

17. **Julgustada riikide reguleerivaid asutusi vaatama korrapäraselt läbi ja ajakohastama aruandlus- ja järelevalveraamistikke**, et võtta arvesse turusuundumusi. Liikmesriigid peaksid soodustama koostööd riikide keskpankade, finantsvaldkonna reguleerivate asutuste ja asjaomaste sidusrühmadega, et suurendada sidusust ja tagada, et usaldatavusnõuete täitmise järelevalve on alati tugev ja usaldusväärne. Julgustatakse heade tavade vahetamist ELi reguleerivate asutuste vahel.

Brüssel, 30.4.2026

*Komisjoni nimel
komisjoni liige
Dan Jørgensen*

